

≡ IN MEMORIAM ≡

☞ PROF. DR. W. GEESINK ☞

ZOO IS OOK MIJN LEERMEESTER PROF. DR. W. Geesink heengegaan!

Als mijn leermeester zie ik, de dankbare leerling, maar die hem ook als al zijn leerlingen oprecht heb liefgehad, hem het liefst. We hebben hem liefgehad als Christen, als hoogleraar.

Als Christen allereerst. Zeker, Geesink had zijn gebreken. Hij had er zelfs, die niet verborgen bleven, maar die door ieder moesten worden opgemerkt. Gebreken, die hij zelf kende en waartegen hij gestreden heeft. En toch ondanks die gebreken, heeft niemand er ooit aan getwijfeld, of Geesink was een oprecht Christen, die zijn Heiland waarlijk liefhad. Juist bij hem kwam dat Christen-zijn ook in zijn onderwijs en ongezoekt telkens weer naar voren. Hij kwam uit een omgeving, die zeker niet van het belijdend Christendom het stempel had ontvangen, maar hij had een vrome moeder. En met hoeveel waardeering sprak hij van haar tot in zijn ouderdom! Aanvankelijk gevoed met de moderne theologie en zoo al niet door haar overtuigd, dan toch tot haar schildknepen behorend, is er allengs een verandering in zijn levens- en wereldbeschouwing en ook in zijn leven gekomen. Eerst was Gunning zijn man, later, toen hij met Kuyper in aanraking kwam, heeft hij zich door dezen van de waarheid der Gereformeerde belijdenis laten overtuigen en is hij van ganscher harte Gereformeerd geworden. Ik zou niet kunnen zeggen, of hij veel strijd heeft moeten doormaken. Maar dit weet ik wel, dat hij in zijn optreden altijd den indruk maakte van één, die ten volle verzekerd was. Hij heeft den strijd achter zich geweten. Er is eenheid in zijn leven gekomen en dat gaf kleur aan zijn onderwijs. We hebben altijd den Christen Geesink voor ons gezien. Er brandde in zijn hart een warme mystiek, en hij verstond het om die door prediking en colleges over te storten in andere harten. Daar was bij hem nooit iets kouds of onpersoonlijks, hij heeft zich aan wat hij deed gegeven met al de warmte van zijn wijde van Christus vervulde ziel.

Geesink had om te onderwijzen bijzondere gaven. Aanvankelijk gaf hij zich vooral aan historische studie, later vroeg zijn ambt van hem concentratie op de systematische theologie en de wijsbegeerte. Misschien heeft hij daardoor juist een ideale leerschool doorlopen. Hij kende de groote mannen van het verleden en hij had een open oog voor het heden. Geesink was in den goeden zin van het woord een modern man, die stond midden in het leven van zijn eigen tijd. Maar hij was niet als vele moderne menschen onhistorisch. Hij eerde het verleden en wist op zeer gelukkige wijze met het verleden winst te doen voor het heden. Ik heb niemand gekend, die zooveel ophad met oude scholastieke onderscheidingen en die toch tegelijkertijd zoo krachtig het leven uit eigen tijd wist in te drinken. Juist daardoor hebben zijn leerlingen zooveel aan hem te danken. Ze hadden in Geesink niet een leermeester, die niet van hun dagen was, veeleer een, die jong was met hen, en die hen toch met eerbied voor het verleden wist te vervullen, die hun het werk Gods in de geschiedenis als eenheid deed zien, maar die ook de lijnen wist aan te wijzen in de zonden en het ongelook des menschen.

Daarbij had Geesink eigenschappen, die hem tot een uitnemend en tot een geliefd hoogleraar maakte. Hij was een docent, die de dingen volkomen duidelijk wist voor te stellen.

220

Zijn hart voelde voor alles, wat schoon en fijn en teer was. Zelfs schreef hij een goeden stijl, kon hij keurig beschrijven en wist hij ook door innemende voordracht beslag op de hoorders te leggen. Zijn spreken was steeds vol humor, ook zijn geestigheid was niet zelden van dien fijnen aard, dat men, wat hij zeide, zijn leven lang niet vergeet. In den omgang was Geesink een gezellig man, goed verteller, aange-naam prater.

Dat alles trof te meer, omdat het bekend genoeg was, dat het in Geesinks leven niet alles zonneshijn was. Vooral over zijn laatste jaren is donkerheid gekomen, donkerheid die hen, die hem oprecht liefhadden, dikwerf met weemoed heeft vervuld. Wat moet voor hem de overgang naar de hemelsche heerlijkheid groot geweest zijn! Niemand, die hem gekend heeft, kan er aan twijfelen, of het is ook hem in zijn stervensuur toegeroepen: „Gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in in de vreugde uws Heeren!”

☞

DR. F. W. GROSHEIDF

≡ OUD EN EENZAAM ≡

ENKELE GEDACHTEN NEER TE SCHRIJVEN bij den zeventigsten verjaardag van ex-keizer Wilhelm, valt ons niet gemakkelijk. Want die gedachten stemmen ons droef.

Welk een tegenstelling in dit leven! We zien het allereerst vóór ons in den glans van het heerscherschap, in de glorie van het omhoog streven van een machtig volk onder een jong gebieder. Maar dan — de andere zijde, de tegenstelling: de eenzame man van Doorn, die daar als balling leeft en nu langzaam maar zeker in de vergetelheid wegzinkt. Een man, die een groote rol moest spelen, dien ook gespeeld heeft, maar vóór het einde daarvan van het toneel is weggevlucht. Wel een scherp contrast alzoo: een opvaart naar de hoogte van den roem en dan ineens: de diepe val. Van wereld-vervullenden luister en macht de plof naar den afgrond der machteloosheid....

Zie, wanneer wij die tegenstelling zien, dan wordt het ons toch wel droef te moede — hoe eenzaam is deze mensch, die zóó vallen moest en van wien wij toch gelooven, dat hij het beste voor zijn volk heeft gewild, en niet alleen voor zijn volk, maar voor heel Europa. Hoe triest-eenzaam moet hij zijn na zúlk een val. ☞

Dat hij altijd den vrede heeft begeerd, staat voor ons buiten twijfel. Maar hij heeft helaas te veel bewierookt met het woord van den romanticus. Alles zag hij zoo, door en door romantisch als hij was. Zoo zag hij zichzelf als den man van kracht, maar ook als den man van goeden wille en van vredelievendheid. En wanneer hij heel de wereld kond deed, dat hij den vrede begeerde, voegde hij er altijd iets bij over zijn kracht.

Hier toont Wilhelm zich wel echt een kind van zijn tijd. Welken tijd? Wel, het moet duidelijk zijn, dat een Hohenzollern, die altijd veel voor het leger voelt, wel heel véél voor dat leger moet voelen, als het veel gepresteerd heeft. Nu, het had in die dagen van Wilhelm's jeugd enorm veel gepresteerd. Duitschland kón wat in de wereld, men moest het maar niet hinderen in zijn haastige toekomstvaart. Kon het anders dan dat het ontvankelijk gemoed van een Duitschen prins, een knaap nog, gevoed werd door zulke weergalooze successen!

Maar toch — een zacht vorst wilde Wilhelm zijn, toen hij, 29 jaar oud, den troon beklom, waar zijn dood-zieke vader slechts drie maanden geregeerd had. Wilhelm zeide dit tot zijn volk, maar voor zijn leger had hij toch weer minder zachte taal: „Ik en het leger zijn voor elkaar geboren en zoo willen wij ook vereenigd blijven, hetzij Gods wil vrede of storm over ons bringe.” Helaas, God heeft het anders gewild — toen de revolutiestorm van 1918 los-